

Mariusz Jazowski

Instytut Terapii Gestalt Oddział Krakowski Polskiego Stowarzyszenia Psychologów Praktyków

Anna Kapusta

Uniwersytet Jagielloński

Partytura Siebie. Muzeoterapia według Tadeusza Kantora

The Score of Me. The Museum as an Institution of Cultural Textotherapy by Tadeusz Kantor

Słowa kluczowe:

sprawozdanie z autorskich warsztatów tekstoterapeutycznych, Cricoteka, „Tadeusz Kantor. Cholernie spadam!” (wystawa), praca z obiektem, tekstoterapia kulturowa

Keywords:

workshop report, Cricoteka, „Tadeusz Kantor. I'm goddamn falling!” (exhibition), working with object, cultural textotherapy

W dniu 26. kwietnia 2016 roku w krakowskiej Cricotece, w godzinach od 16.30. do 18.30. przeprowadziliśmy wspólnie nasz autorski warsztat tekstoterapeutyczny pod tytułem *Partytura Siebie. Muzeoterapia według Tadeusza Kantora*. Warsztat miał miejsce w przestrzeni wystawy „Tadeusz Kantor. Cholernie Spadam!” w Cricotece¹ ze względu na naszą koncepcję pracy tekstoterapeutycznej z dorobkiem Tadeusza Kantora w przestrzeni symbolicznej wystawy muzealnej. Przyjęliśmy zaproszenie do przeprowadzenia warsztatu złożone nam przez dyrektorkę Cricoteki Panią Natalię Zarzecką w związku z uzyskaniem przez Cricotekę środków z funduszu Województwa Małopolskiego w projekcie Bon Kultury². W tej odświeżonej naszej pracy tekstoterapeutycznej założyliśmy działania w przestrzeni wystawy prezentującej dzieła samego Tadeusza Kantora w odróżnie-

¹ Wystawa w ramach obchodów Roku Kantora w Krakowie w Cricotece [23 października 2015 – 15 maja 2016], nagrodzona Supermarką Radia Kraków za rok 2015, kuratorka wystawy i wydarzeń towarzyszących: Małgorzata Paluch-Cybulska, współpraca kuratorska: Bogdan Renczyński, koordynatorka wystawy: Magdalena Strzelczak, identyfikacja wizualna i projekt aranżacji wystawy: Krzysztof Kućma, Zbigniew Prokop – Creator s.c. Strona internetowa wystawy: <http://www.news.cricoteka.pl/tadeusz-kantor-choleornie-spadam/> [odczyt: 3 maja 2016, godz. 20.15.] Wystawa sfinansowana ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

² Zob.: <http://www.news.cricoteka.pl/12852-2/> [odczyt: 3 maja 2016, godz. 20.30.] Pragniemy podziękować w tym miejscu Pani Justynie Sławik z Cricoteki za koordynację działań administracyjnych umożliwiających nam przeprowadzenie warsztatu. Dzięki temu wsparciu mogliśmy poświęcić uwagę wyłącznie działaniom merytorycznym.

niu od obiektów etnograficznych, z którymi – także metodami pracy wywiedzionymi od Kantora – posługiwaliśmy się uprzednio w Muzeum Etnograficznym w Krakowie. Fizyczna obecność dzieł Kantora miała spotęgować zaangażowanie uczestniczących w warsztatach oraz zaakcentować problem terapeutyczny i rozwojowy pracy z obiektem. Podstawową osią naszych działań była bowiem identyfikacja z obiektem muzealnym (dziełami Kantora), dedykowana zagadnieniu terapeutycznemu indywidualnej relacji z obiektem. Założyliśmy również instytucjonalizację tekstoterapii kulturowej w muzeum, w Cricotece powołanej do życia według idei Tadeusza Kantora. Stąd tytuł spotkania *Partytura Siebie. Muzeoterapia według Tadeusza Kantora*. Zaproszenie, które przygotowaliśmy do publikacji na stronie rekrutacyjnej Cricoteki, zawierało kluczowe elementy ukierunkowania procesu rozwojowego przeprowadzonego podczas warsztatów (**zob. Aneks**) i opracowaliśmy je razem tak, aby było ono integralną częścią scenariusza spotkania. W naszym rozumieniu bowiem zaproszenie-informacja wstępna jest już pierwszym etapem pracy rozwojowej, a jego tekst działa biblioterapeutycznie. W warsztacie wzięło udział sześć osób zainteresowanych pracą rozwojową głównie ze względu na wykonywane przez nie zawody kreatywne (artyści, animatorzy kultury, nauczyciele sztuki). W zaproszeniu tym również przedstawiliśmy nasze biogramy kantorskie oraz wspólne doświadczenie autorstwa i prowadzenia pilotażowego warsztatu w Muzeum Etnograficznym w Krakowie. Podzieliliśmy się także merytorycznymi komponentami naszej pracy, mówiąc o pracy kuratorskiej i antropologicznej Anny Kapusty oraz trenerskiej i rozwojowej Mariusza Jazowskiego. Uczestniczki i uczestnicy w podobnej poetyce etykietowali się własnymi biogramami twórczymi w trakcie podsumowania warsztatu. Istotą tego warsztatu było zatem wykonanie elementów terapeutycznej pracy z obiektem przy pomocy obiektów artystycznych Tadeusza Kantora prezentowanych na wystawie. Dzięki temu zbudowaliśmy naszą koncepcję użycia muzealnego tekstu kultury w pracy terapeutycznej i rozwojowej, czyli aktywacji potencjału etycznego sztuki (walor terapeutyczny) możliwego do realizacji w przestrzeni muzeum. Warsztat stał się abstraktem działań tekstoterapeutycznych, które realizować będziemy – metodami wywiedzionymi z dorobku Tadeusza Kantora – w Cricotece, muzeum Tadeusza Kantora, które postrzegamy także jako nowoczesny ośrodek rozwoju osobistego, skupiający działania rozwojowe poprzez sztukę. W tej perspektywie muzeum jako instytucja tytułowej muzeoterapii staje się współczesnym Domem Muz, miejscem celebrowania kreatywności jednostki integrującej się z tradycją kulturową. Uczestniczki i uczestnicy warsztatu stworzyli *Partytury Siebie* budując lub odkrywając indywidualne zasoby czerpania wsparcia z pracy z obiektem/tekstem kultury. Narodziły się deklaracje o potrzebie reinterpretacji instytucji muzeum jako ośrodka pracy tekstoterapeutycznej, którą zaanonsowaliśmy. Muzeoterapia zyskała akceptację.

Aneks

Zaproszenie/informacja rekrutacyjna (opracowanie: Anna Kapusta i Mariusz Jazowski)

Tytuł Partytury/tytuł warsztatu:

Partytura Siebie. Muzeoterapia według Tadeusza Kantora

Partyturujący/prowadzący:

Mariusz Jazowski, Anna Kapusta

Czas trwania:

2h

Liczba Osób Zaproszonych:

6 (dorośli)

Opis Partytury/warsztatu:

Zapraszamy Państwa do wzięcia udziału w warsztatowym pokazie pracy z kreatywnością według autorskiej lektury dzieł Tadeusza Kantora. Proponujemy Państwu warsztat rozwoju osobistego wprowadzający do naszego rozumienia jakości pracy nad/z sobą w relacji z rzeczą/obiektom/dziełem sztuki. Chcemy odkrywać wraz z Państwem dzieło Tadeusza Kantora jako jednostkową Partyturę rozwoju osobistego odbiorcy. Pracujemy nad użyciem dorobku twórczego Kantora w funkcji nośnika metod i technik pracy rozwojowej i terapeutycznej. Ten potencjał – Kantora jako innowatora – w dziedzinie terapii i rozwoju poprzez relację z dziełem sztuki (jakim jest codzienne życie) patronuje nie tylko naszemu warsztatowi, ale i – w przyszłości – stosowaniu dzieła Kantora jako narzędzia rozwoju osobistego i terapii kulturowej. W tym kontekście dorobek Kantora to świat, w którym piszemy Partyturę Siebie, a więc konstruujemy własną indywidualność w konfrontacji z tym, co ponadjednostkowe (rodzina, praca, religia, społeczeństwo). W tym oto filtrze Cricoteka staje się żywym archiwum twórczego przyglądania się relacjom z Sobą, Innym i Światem w zwierciadle doświadczanego obiektu. Kantor – teoretyk społeczeństwa? Kantor – mentor rozwoju osobistego? Kantor – wizjoner uruchamiania potencjałów ludzkich? Kantor – lustro indywidualności? Kantor – tu i teraz? Zapraszamy na seans muzeoterapii według Tadeusza Kantora.

Partytury Kantorowskie:

Mariusz Jazowski – coach, trener rozwoju osobistego, arteterapeuta, praktyk pracy z oddechem (Rebirthing Leonard Orr, Techniki Świadomego Oddychania dr Joy Manne, Oddech Biodynamiczny i Uwalnianie Traumatycznych Głębokich Głębokich) oraz Łagodnej Bio-Energetyki GBE.

Anna Kapusta – autorka monografii *Od rytuału do mitu? Teatr Śmierci Tadeusza Kantora jako fakt antropologiczny* (2011), współautorka (wraz z Olafem Cirutem i Katarzyną Piszczkiewicz wystawy: *Izba przyjąć rzeczy biednych. Re_kolekcje z Kantora* [Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli w Krakowie, 30.10. – 20.12. 2015.]; autorka tekstu przewodniego w katalogu wystawy – Kapusta A., *Kantor? Muzeum? Metoda?*, [w:] *Kantor. Muzeum. Metoda*, Kraków 2015.; autorka metody pracy z cytatem w przestrzeni wystawy; współautorka [wraz z Katarzyną Piszczkiewicz] instrukcji dla uczestniczących w wystawie – Kapusta A., Piszczkiewicz K., *Partytura albo pytania o/do rzeczy*, Kraków 2015.

Mariusz Jazowski i Anna Kapusta są także współautorami warsztatów rozwoju osobistego zrealizowanych w przestrzeni wystawy *Izba przyjąć rzeczy biednych. Re_kolekcje z Kantora*, zatytułowanych: *Przedmiot wzruszenia. (Anty)Coaching według Tadeusza Kantora* [21.12 2015.]